

LENIE STAFLEU - KRUIKEMEIER

HET HUIS „DE VREUGDE“

G. F. CALLENBACH N.V. - NUKERK

HET HUIS
„DE VREUGDE”

TEKENINGEN VAN ANNY ROT

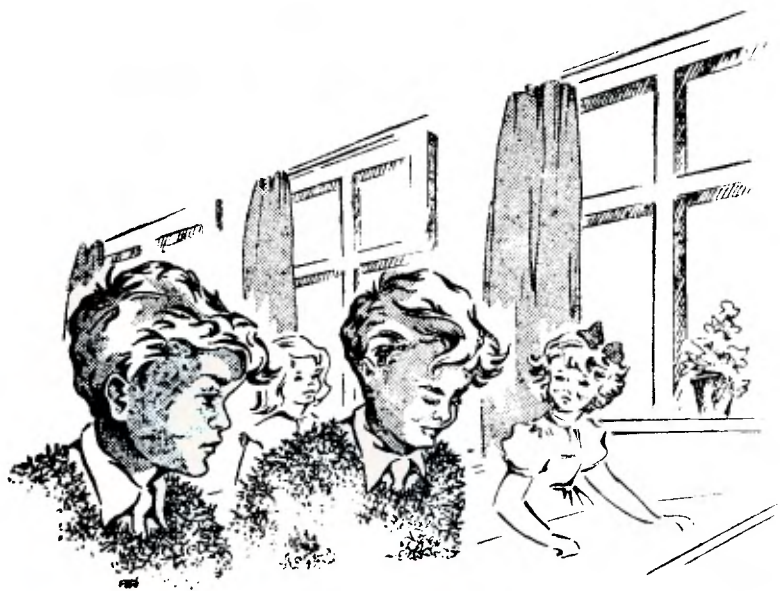
LENIE STAFLEU-KRUIKEMEIER

HET HUIS
„DE VREUGDE”

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

VOOR MARIJKE

1

Wie is wie?

„Wie is nou Jelle en wie is Frits?” vroeg de juffrouw van de vierde klas.

Ze keek van de een naar de ander, en probeerde of ze een verschil tussen de beide jongens kon ontdekken.

Nee, hoor, ze hadden allebei hetzelfde lichtblonde haar, eendere blauwe ogen en een rode kleur op hun frisse wangen. En alle twee droegen ze precies dezelfde kleren. Twee donkerrode truien op twee eendere grijze plusfours.

„Nou?” vroeg ze nog eens, en ze gaf Frits een tikje op zijn schouder, maar ze wist natuurlijk niet, dat het Frits was.

De klas wachtte in spanning. De klas begon een beetje rumoerig te worden. Een nieuwe op school was altijd leuk, maar dit

was nog veel leuker. Een tweeling, die precies op elkaar leek! Jelle haalde zijn hand door zijn stugge haar, en keek met zijn vrijmoedige blauwe ogen de juffrouw grappig aan.

„Ziet u . . . eh,” zei hij, „we weten het zelf op ’t ogenblik niet zo goed meer.”

De klas schaterde, maar onverstoorbaar zei Jelle tegen Frits: „Hoe was het nou ook weer? Ben jij nou Jelle, of ben ik het nou? Of ben ik Frits?”

Frits z’n rode kleur werd nog roder. Die Jelle durfde ook alles maar. De eerste beste dag de juffrouw al voor de gek houden, goeie! Frits durfde niet eens meer naar de onderwijzeres te kijken, zo verlegen was hij.

De klas werd nog rumoeriger. Een kleine dikke jongen op de voorste bank riep:

„Heb-ie het niet in een boekie staan?”

Jelle zocht in zijn broekzakken.

„’t Ligt thuis,” lachte hij, en met een diepe zucht tegen de juffrouw:

„Wat moeten we nu toch doen?”

Maar de juffrouw keek streng.

„Nou is ’t mooi genoeg geweest,” zei ze. Ze pakte Frits bij zijn arm en vroeg:

„Wie ben jij?”

„Frits,” fluisterde hij verlegen.

„Hoera!” riepen de kinderen.

„Ziezo, gelukkig dat jij het tenminste weet. Gaan jullie daar maar op de vijfde bank zitten.”

En eindelijk kon de les beginnen.

Nu ken ik ze wel uit elkaar, dacht juffrouw Weerman. Die met die brutale ogen, dat is Jelle, en die andere, die zo verlegen is, dat is Frits. Mij kunnen ze niet meer voor de gek houden! Maar later, toen ze allebei over hun schrift gebogen zaten, dacht ze verschrikt: Wie was nou Jelle ook weer? En wie Frits?

Jelle was boos. Hij leunde met zijn ellebogen op de bank. Bah,

wat een flauwerd was Frits toch. Hij durfde niks. Je kon nooit eens iets uithalen, want hij bedierf het altijd.

Ze hadden het zo goed afgesproken thuis. En toen de juffrouw een beetje kwaad werd, was-ie bang!

„Flauwerik,” schreef hij met potlood op zijn nieuwe schrift, en schoof het naar Frits toe.

Frits kleurde weer, maar hij zei niets. Hij dacht: Ik wou maar dat ik net zo dapper was als Jelle! Jelle was nooit bang. Voor niemand. En hij vond Frits vaak laf en kinderachtig. Soms zei hij: Ik vind het niks leuk om tweeling te zijn met zo'n bangerd.

Frits zuchtte diep. Hij zou wel net zoveel willen durven als zijn broertje!

Uit school kwamen bijna alle kinderen uit de klas naar hen toe.

„Zijn jullie tweelingen?” vroeg Anneke van der Steen nieuwsgierig.

Frits knikte, maar Jelle vroeg:

„Zeg, ben jij soms een meisje?”

Ze hadden het grootste plezier, en toen juffrouw Weerman op de fiets voorbijreed, dacht ze: Als ze hun mond houden, weet ik het niet. Maar die praatjesmaker, die altijd het grootste woord heeft, dat is Jelle.

2

Een fijn plan!

Jelle was zijn boosheid altijd gauw vergeten. Hij begon weer gewoon te praten, toen ze samen naar huis liepen. Frits deed dan ook maar, alsof hij er niet meer aan dacht. Daarom duurden hun ruzietjes nooit erg lang.

Thuis wachtte moeder al op hen met het eten. Het hele huis was nog echt rommelig en ongezellig. Overal stonden kisten en pakken. Maar de jongens vonden het wel leuk!

Vader was Marijkes slaapkamertje aan 't behangen, en Frits moest naar boven toe om hem te roepen.

Hij bleef even staan kijken, hoe vader met een grote borstel het bobbelige papier gladstreek. Goeie, wat ging dat lekker! Hij zou het best ook eens willen proberen. Misschien mocht-ie wel helpen vanmiddag uit school. Maar er moest nog maar zo'n klein stukje gedaan worden.

„Bent u om vier uur al klaar, vader?” vroeg hij.

Vader veegde zijn handen aan een oude doek af. Toen kneepten hij Frits in zijn wang.

„Nou, en of! Maar je kunt nog met een heleboel dingen helpen, Fritsianus,” zei vader.

Frits wangen gloeiden. Hij bedacht voor de zoveelste keer, dat hij de fijnste vader van de wereld had.

Beneden zat moeder met kleine Ben op schoot, en voerde hem kleine hapjes pap. Moeders haar sprong in honderd kleine krulletjes op haar hoofd. Frits vond altijd, dat het net was, of ze dansten en pret hadden.

„Komen jullie maar gauw aan tafel,” zei moeder, „anders wordt de soep koud. Waar is Marijke?”

Jelle ging haar roepen. Ze zat in een lege kamer met haar pop te spelen.

„Eten, Mijkie,” zei hij, en hij tilde haar van de grond. Ze was zo licht als een veertje en zó klein! Nou ja, wat was nou vier jaar!

Toen waren ze allemaal heel stil, want vader bad.

Jelle keek door de kiertjes naar de erwtensoep, die zo heerlijk rook. Maar toen hij zag, dat Marijke ook keek en met haar scheve apesnoetje naar hem lachte, deed hij gauw zijn ogen weer dicht. Als vader het zag!

Moeder schepte de warme soep op. De damp sloeg eraf en Marijke, die alvast even wou proeven, brandde lelijk het puntje van haar tong.

Vader sneed de worst in vijf stukjes.

„Ik heb een mooi plan,” zei hij.

„Wat dan, vader?” riepen Jelle en Frits tegelijk.

Ze glunderden bij voorbaat. Als vader een plan had, was het altijd iets fijs.

„Toe nou, vader,” smeekte Jelle, want vader wachtte nog even tot moeder klaar was met het uitdelen van de soep.

„Jelle Ongeduld!” lachte hij, maar eindelijk vertelde hij toch: „We hebben nu een eigen huis, jongens, een huis dat helemaal apart staat, en nu moet het ook een naam hebben. We gaan er een wedstrijd van maken. Iedereen gaat een naam bedenken voor ons nieuwe huis.”

„En dan?” vroeg Frits. Het plannetje viel hem wel een beetje tegen.

Vader merkte het wel, maar hij lachte geheimzinnig.

„Wanneer is ons huis klaar, moeder?” vroeg hij.

„Alles helemaal netjes?” Moeder trok een bedenkelijk gezicht. Ze streek de krulletjes, die alweer probeerden over haar voorhoofd te dansen, weg. „Volgende week zaterdag.”

„Op die avond moeten jullie dus een naam verzinnen hebben. Het mag er ook meer dan één zijn. Je schrijft ze met drukletters op een briefje. Dan doen we die in de grote tabakspot. En zaterdagavond vieren we feest omdat ons huis klaar is. Dan openen we ook de pot met alle namen, en we kiezen de mooiste er uit”.

„En komt het er dan echt op te staan?” vroeg Jelle.

Vader knikte, en Jelle zat meteen al een hoop namen te bedenken. Als ze de zijne nou eens kozen! Een huis met een eigen naam erop geschilderd, net als op deftige villa's!

„En welke prijs krijgt de winnaar?” vroeg moeder.

„Is er echt een prijs?” vroeg Frits ongelovig. Het leek hem alleen al heerlijk als jouw naam gekozen werd, en je hem iedere dag op het huis kon zien staan. Goeie, wat zou hij trots zijn!

„Er is een eerste en een tweede prijs,” zei vader. Maar hij wou niet zeggen wat het was, en weerde hen allemaal lachend af, toen ze hem erom smeekten.

Marijke vleide in zijn oor:

„Toe, pappie, zeg maar heel zachtjes aan Marijke.”

Maar vader tilde haar lachend op.

„Zul je ook een mooie naam bedenken, Mijkie?” En met een knipoog naar moeder: „Ik mag haar wel een klein beetje helpen, hè?”

Frits en Jelle vonden het best natuurlijk. Marijke telde nog niet echt mee. Ze snapte er nog helemaal niets van.

De spanning begon meteen al, want Jelle juichte:

„Ik weet al iets! Steengoed, jôh!”

Hij sloeg Frits, die jaloers naar hem keek, met een klap op zijn schouder.

Frits begon ook al te denken, maar vader maakte er een eind aan.

„We gaan eindigen, jongens, anders komen jullie te laat op school. Geef me de bijbel eens aan, Frits.”

Heel de week dachten de jongens nergens anders meer aan, dan aan de naam voor het huis.

Frits dwaalde na vier uur in z'n eentje door de buitenwijk van de stad, waar haast alle huizen een eigen naam hadden. Maar geen één mooie. Allemaal zo gewoon. Johanna, of Maria, Huize Zonneschijn, en De Wijde Blik . . .

Nee, hùn huis moest een naam hebben, die niemand anders had. 't Was eigenlijk ook flauw om ergens anders af te gaan kijken. Nee, hij moest zelf iets bedenken. Maar wat dan toch? „Heb jij al wat?” vroeg hij 's avonds aan Jelle.

„O ja, al drie, en ik vind er nog wel meer ook!”

Frits zuchtte. Goeie, die Jelle bofte maar.

Intussen moesten ze ook hard meewerken om het huis helemaal klaar te krijgen, anders zou het feest zaterdag niet eens doorgaan.

Frits hielp vader, die nog een paar dagen vrij was, met het ophangen van de lampen en schilderijen, en speelde met Ben en Marijke. Dan liepen die moeder niet in de weg. Jelle hielp ook wel, maar als vader hem nodig had, was hij nooit ergens te vinden.

Iedere avond vroegen de jongens:

„Komen we klaar, moeder?”

„Zijn jullie al klaar met een naam?” vroeg moeder dan lachend terug. „Anders kan het toch niet doorgaan!”

„Hebt ú al wat?” vroeg Frits gretig. Hij hoopte, dat moeder ook nog niets had, dan was hij tenminste niet alleen. Maar moeders briefje lag al in de pot, met de drie van Jelle. Van vader was er nog niets, maar hij lachte zo geheimzinnig, dat Jelle en Frits best begrepen dat hij al klaar was.

Maar toen het eindelijk zaterdagavond was, zaten er toch ook twee briefjes van Frits in de blauwe tabakspot, die net als in hun vroegere huis op de hoek van de schoorsteen stond.

’t Was net een Sint-Nicolaasavond, vond Jelle, zó spannend. En niemand wist wat de prijzen waren. Alleen vader, en als die het nu eens won . . .!

Moeder had kleine Ben vroeg in bed gestopt. Marijke mocht nog een poosje opblijven.

Oei, wat was de kamer gezellig, nu alles klaar was. Veel fijner dan in het oude huis.

Frits wist niet, waarom hij zich zo blij voelde. Het was niet alleen om de wedstrijd. Misschien wel omdat het huis nu helemaal klaar was. Of omdat ze allemaal bij elkaar waren op een door-de-weekse avond. Dat gebeurde bijna nooit. Vader was dikwijls weg, en zij moesten altijd al zo vroeg naar bed van moeder.

Nu was ’t al bijna halfnegen.

Moeder schonk chocolademelk uit de blauwe stenen ketel met het rieten hengsel. En ze kregen er allemaal een grote stroopwafel bij. Mmm . . . heerlijk!

Marijke, die stil op vaders knie zat, werd er weer helemaal wakker van.

„Mijkie zelf doen!” protesteerde ze, toen vader haar wou helpen. Ze gleed lenig van zijn knie. Jelle schoof haar het voetenbankje toe, dan kon ze net boven de tafel kijken.

„Nou,” zei vader, „Jelle, geef me de pot eens aan.”

Dat hoefde hij geen twee keer te zeggen. Jelle was met een

sprong bij de schoorsteen en gaf vader de oude blauwe tabakspot.

„Marijke mag de briefjes er één voor één uithalen. Ogen dicht hoor,” zei moeder.

Oei, wat een spanning! Frits zag direct, dat het zijn briefje niet was. Hij keek spiedend de kring rond, maar kon niets ontdekken. Van moeder en Jelle was het vast niet. Zou het van vader zijn?

Vader kuchte even.

„Ons Thuis,” las hij toen voor. Hij keek de kring rond. „Jullie moeten de namen goed onthouden, en dan schrijf je straks op een briefje welke je ’t mooiste vindt.”

„Ja, ja,” knikten de jongens, „toe nou maar, vader.”

Vader lachte om hun ongeduld. Eindelijk pakte Marijke het tweede briefje. Frits zag aan Jelle, dat het van hèm was.

„Jefrimaben,” las vader langzaam.

„Hè?” vroeg moeder, „dat is zeker Engels of zo? Wat betekent dat?”

Jelle glom van plezier en popelde om het te vertellen. Maar hij hield zich stil.

„„Ik geloof, dat ik het al weet,” zei vader. „Je - Fri - Ma - Ben. Dat is Jelle - Frits - Marijke - Ben.”

„Ach hé,” bewonderde Frits, „die vind ik leuk.”

„Horen moeder en ik er dan niet bij?” vroeg vader.

„Nou ja,” zei Jelle, „dan werd het veel te lang.”

Nu had hij zich toch verraden!

Maar niemand lette er op, want Marijke had vader alweer een briefje in de hand gestopt.

„Het Huis De Vreugde,” las Vader. „Dat vind ik mooi, jongens,” zei hij. „Het Huis De Vreugde.”

Er kwamen nog veel meer briefjes. Twee eendere waren erbij, waar „Marijke” op stond.

„Van zessen klaar.” Dat was Frits z’n briefje. En „De Windhoek”.

Goeie, ’t was toch wel moeilijk om er een uit te kiezen. „De

Windhoek" was ook leuk. Ze zaten hier op een verschrikkelijke windhoek.

Toen alle briefjes eruit waren, las vader ze nog eens voor.

„En nou kiezen, jongens!”

„Laten we eerst nog een kop chocolade drinken,” stelde moeder voor, „dan kunnen we intussen goed denken.”

Allemaal schreven ze twee namen op een briefje. Nummer één, die ze het mooiste vonden, voor de eerste prijs, nummer twee voor de tweede prijs. Marijke stopte ze weer in de pot.

Jelle beefde van opwinding. Zou zijn naam...? En Frits trilde ook een beetje. Moeder keek lachend naar de jongens.

„Begin maar, vader,” zei ze, „ze hebben geen geduld meer.”

Maar vader dronk eerst rustig zijn chocolade uit en pakte toen heel langzaam het eerste briefje uit Marijkes handje. Jelle en Frits hadden allebei papier en potlood genomen om de uitslag op te schrijven.

Moeders naam kreeg de eerste prijs: „Het Huis De Vreugde”. Allemaal hadden ze dat 't mooist gevonden. En Frits kreeg eerlijk de tweede met „De Windhoek”.

O, hij gloeide van plezier en vergat bijna te vragen wat de prijzen waren.

„De eerste prijs heb ik nog niet gekocht, omdat ik niet kon weten wie het winnen zou,” zei vader. „Moeder, je mag kiezen. Een plant voor dat tafeltje daar, of... of iets dat je zelf wilt?”

Maar moeder koos de plant.

„En de tweede prijs... Jelle, kijk maar niet zo sip, want daar heb jij ook wat aan. Frits, raai es!”

„Een verhaal?” vroeg Frits ongelovig. „Hoera!” riep hij, toen vader knikte:

„Een verhaal met een verrassing! Morgenmiddag!”

Was er iets fijners te bedenken dan een verhaal van vader? Er was niemand op de wereld, die zó vertellen kon als hij!

Soms zondags, na het eten, als moeder met de afwas klaar was, en vader eindelijk, eindelijk zijn ogen opendeed na zijn mid-dagslaapje, vertelde hij.

„Nou, jongen,” zei vader dan.

Dat was het begin. Dan sleepten Jelle en Frits hun stoelen dicht om hem heen. Zelfs kleine Ben in zijn kinderstoel, die er nog helemaal niets van begreep, maakte niet zoveel geluidjes als anders.

En moeder zat in haar lage stoel en luisterde ook.

Nee, iets fijners dan een verhaal van vader op zondagmiddag konden de kinderen Van Beek niet bedenken. Want er was nog meer dan het verhaal! Als vader klaar was met z'n vertelling, dan kwam de verrassing.

O, die verrassing! Vroeger in hun oude huis lag het altijd boven op vaders bureau. Ze gingen dan achter hem de trap op. Veel te langzaam naar hun zin. Frits zou die trap wel op willen stormen om maar te weten wat het was! Maar je kon vader niet voorbij rennen natuurlijk.

Het waren steeds weer andere heerlijkheden. Een nogablok met schuimpjes er omheen. Een rol drop, of een kaneelstok, soms een reep chocolade.

Frits geloofde, dat ze nog nooit tweemaal hetzelfde gekregen hadden, maar heel zeker wist hij het toch niet!

„Waar zit je zo ernstig over te denken, Fritsianus?” vroeg vader.

Frits glunderde.

Mijn vader is de fijnste vader, dacht hij weer.

„De jeugd van „Het Huis De Vreugde” moet nodig naar bed,” zei moeder. „Kijk eens naar de klok, jongens. Nee, nee, niet gaan mopperen, Jelle. Ons huis moet zijn naam eer aandoen. 't Moet een echt vreugdehuis zijn. Zullen we afspreken, dat we daar allemaal ons best voor doen?”

Boven, onder het uitkleden, zei Jelle nors:

„Hoe kwam jij aan die naam?”

„Zo maar,” zei Frits verlegen, „omdat het altijd zo waait hier.”

„Zo maar! Hu! Ik heb hem ergens op een huis zien staan. Ik weet heus wel, dat je overal bent wezen kijken. Ik vind het laf, hoor!”

„Dat, dat is niet waar!” stamelde Frits wit. „Ik heb het zelf gevonden. Dat is gemeen!”

Maar Jelle zei niets meer. Boos keerde hij zich naar de muur en ging slapen.

Frits lag nog lang wakker. Hij voelde zich heel ongelukkig.

3

't Kan niet, jongens!

„Moeder!” riep Frits. „Moeder, hoor es!”

Hij rende het huis door van boven naar beneden. Eindelijk vond hij zijn moeder in de keuken. Hij hijgde van het rennen.

„Kalm toch, jongen,” zei moeder. „Wat is er aan de hand?”

„Ik ben bij de verkeersbrigade. Vanmiddag ben ik gekozen!” riep Frits opgewonden.

„De verkeersbrigade? Wat is dat?” vroeg moeder verwonderd.

„Nou, dan moet je 's morgens en 's middags het verkeer tegenhouden. Dan kunnen de kinderen rustig oversteken. Dat moet natuurlijk wel in een grote stad, hè?”

„En doen ze dat dan? Houden de auto's en fietsen stil als jij het zegt?”

„O, maar ik heb een band en een plak,” zei Frits trots. „Kijkt u maar.”

Hij haalde een brede witte riem te voorschijn en een stok met een ronde plak met een rode kring erop.

„Halt, in naam der verkeersbrigade!” Hij stak lachend zijn plak omhoog en liet moeder niet voorbij, toen ze de keuken uit wou.

„Ik moet de gang oversteken, verkeersman; kunt u me niet even helpen?”

„Zeker, dame!” Frits sprong opzij en deed de deur open. Achter moeder aan ging hij de kamer binnen.

Vader moest ook het hele verhaal horen toen hij thuiskwam.
„Nou, jongen,” zei hij, „dat is mooi werk. Maar ook verantwoordelijk. Zul je daar om denken? De kinderen rekenen op jou, en de vaders en moeders, die hun kinderen naar school sturen, vertrouwen op de verkeersbrigade.”

Frits kreeg een kleur van trots en knikte.

„Ja, vader,” zei hij.

„En jij, Jelle?”

„Ik wou niet,” zei Jelle. „Wat is-ter nou aan? Wij hebben straatgevechten om vier uur!” zei hij vol vuur. „Onze straat is het sterkste. Maar de wormen zijn ook niet mis, hoor! Vanmiddag hadden ze ons bijna verslagen!”

„Wie zijn de wormen?”

„Hier, die uit de Wormerveerstraat. Wij zijn de blikken, omdat dit de Medemblikstraat is.”

„De blikken tegen de wormen!” lachte vader. „Maar Frits, dan moet jij toch zeker ook helpen, de eer van de straat hoog te houden? Je bent toch niet aldoor bij het verkeer?”

Frits bromde maar wat.

„Hij mag best meedoen,” zei Jelle. „Maar hij wil niet.”

„Waarom niet?”

„Daarom niet,” zei Frits.

„Hij durft niet,” plaagde Jelle.

„Ik wil niet!” schreeuwde Frits.

Hij keerde zich boos om en gooide de witte verkeersriem in een hoek. Hij was kwaad op Jelle en op vader en op de hele wereld. Hij wou niet, omdat Jelle hem altijd plaagde. Want Jelle was generaal, en ondanks zijn boosheid was er toch bewondering voor zijn broertje, die alles durfde.

„Bangerd,” plaagde Jelle zachtjes, zodat vader het niet hoorde. Driftig gaf Frits hem een klap, en de vechtpartij was in volle gang. Ze rolden over de grond in de kamer en sloegen erop los. Marijke begon hard te stampen met haar voetje en Ben brulde in zijn kinderstoel. Het was een geweldig kabaal ineens.

„Jongens!” riep vader, „is 't uit, of moet ik erbij komen? Jelle, sta op! Frits!”

Onmiddellijk was het uit. Ze trokken hun kleren recht en keken woedend naar elkaar.

Moeder kwam uit de keuken vandaan om de tafel te dekken. „'t Is verschrikkelijk, vader,” zei ze, „zoals die jongens altijd tekeergaan. Ze kunnen niets anders doen dan vechten en elkaar in de haren vliegen.” Ze zuchtte. „Ik heb er zo'n verdriet van!”

„Ja,” zei vader, „morgenmiddag zou de schilder komen om de naam op ons huis te schilderen. Maar ik zal zeggen, dat hij nog maar wachten moet, want het is helemaal niet waar. Het is hier niet „Het Huis De Vreugde”, het is een ruzie-huis, en waar ruzie is, daar kan geen vreugde zijn.”

„Ja, maar,” begon Jelle.

„Nee,” zei vader, „ik wil niks horen. Laten we maar aan tafel gaan.”

Niemand zei er iets onder het eten. Alleen Marijke praatte wat: „Pappie boos,” zei ze en ze keek heel donker met allemaal rimpeltjes in haar voorhoofdje.

Jelle moest bijna lachen, maar dat durfde hij toch niet.

En Frits, Frits zat al maar te denken, dat de naam er niet op kwam. De naam voor hun huis. Hij had er zich zó op verheugd. Maar 't was zijn eigen schuld. Hij zuchtte diep. Wat zou hij graag anders willen zijn!

Na het eten was Jelle weer goed. Hij kon altijd zijn boosheid direct vergeten. Frits wilde wel, dat hij het ook kon. Hij moest er altijd zo lang over denken. En hoe meer hij erover dacht, hoe bozer hij dan werd.

Maar vanavond wilde hij ook weer goed zijn. Hij gaf Jelle zo maar een postzegel uit Argentinië, die hij vanmiddag gekregen had.

„Hier, die mag jij!”

Jelle keek verrast.

„Fijn,” zei hij. „Moet jij die Franse nog, die mooie, weet je wel?”

Alle ruzie waren ze vergeten. De hele avond vergeleken ze hun postzegels en ruilden met elkaar. Tersluiks keken ze om de

beurt soms eens, of vader wel zag, dat ze vrede hadden gesloten. Maar ze konden zijn gezicht niet zien, zo diep zat hij weggedoken achter zijn krant.

Om halfnegen moesten ze naar bed, en toen ze vader welterusten zeiden, vroeg Frits:

„Mag de schilder nou toch komen, vader?”

En Jelle zei:

„We maken heus geen ruzie meer. Nooit! Hè, Frits?”

Frits knikte.

Vaders ogen lachten.

„Ja? Doet u het, vader, echt?”

„Ik beloof nog niks, maar ik zal er eens heel ernstig over nadenken.”

„Hoera!” schreeuwden de jongens, „dan komt het goed!”

Met de armen om elkaars schouders gingen ze naar boven. Hun hart was vol goede voornemens.

„Ga es een eindje op zij,” zei Frits, toen hij naast Jelle in bed stapte.

„Waarom? Ik lig helemaal niet over de helft,” bromde Jelle.

„Je hebt ruimte genoeg.”

„Niet waar! Toe nou, Jelle.”

Jelle schoof een centimeter op zij, maar Frits zag het niet eens. Hij duwde, duwde. Jelle zette zich af aan de kant en duwde terug. Het bed kraakte, maar ze merkten het niet. Ze vochten als razenden.

Boem! . . .

Met een klap sloeg Jelle uit bed. Frits rolde boven op hem. Maar Jelle was de sterkste en kreeg Frits onder. Frits schreeuwde, toen Jelle de knie op zijn borst hield en met zijn stevige handen Frits z'n polsen als schroeven omklemde. Hij trapte met zijn voeten en bonkte tegen Jelles rug van drift en onmacht.

„Gemenerd, laat los!”

„Flauwe kinderachtige wezel!” schold Jelle. „Eerst genade vragen!”

„Nooit! Nooit van z’n leven!”

In het kamertje ernaast begon Marijke te huilen:

„Mammie, mammie! Jelle stout . . .!”

In drie stappen was vader boven. Hij bleef in de open kamer-deur staan. Hij zei helemaal niets.

Frits zag hem het eerst. Hij hield direct op met schoppen, en daardoor keek Jelle om. Hij liet Frits los. En daar stonden ze allebei, met gebogen hoofd, sjoerend aan hun pyjama.

En vader zei nog steeds niets.

Stil kropen de jongens in bed en trokken de dekens hoog op. Marijke huilde nog met een klaaglijk slaperig stemmetje:

„Mammie . . . pappie . . .”

Vader draaide zich om en ging naar haar toe.

De jongens luisterden ingespannen. Zou vader terugkomen? Ja, daar waren zijn voetstappen. Hij liep tot vlak voor hun bed, sloeg de dekens terug en keek hen aan.

„Ik had zo graag ons huis die naam gegeven,” zei hij, „maar ’t kan niet.”

Toen ging hij naar beneden.

O, wat was dat ellendig. Frits draaide zich om naar de muur. Hij probeerde zijn tranen terug te duwen. De schilder kwam niet morgen, en misschien wel nooit . . .

Waarom was hij dan ook weer kwaad geworden, omdat Jelle het grootste stuk van het bed nam! En Jelle won het toch, Jelle was immers altijd de sterkste in alles!

Hij was jaloers op Jelle, omdat die zo vechten kon, en omdat Jelle generaal was en veel dapperder dan hij. Hij zou ook zo willen zijn. O, als dat toch kon! Dan zou Jelle hem nooit meer laf en kinderachtig vinden. Dan zou hij het misschien wel fijn vinden, dat Frits zijn tweelingbroer was.

En door al z’n gedachten heen, die steeds vager werden, was er dat ene erge: hun huis zou geen naam krijgen. Het zou geen „Het Huis De Vreugde” heten. „’t Kon niet,” zei vader. En dat was zijn schuld.

Wie is de schuldige?

„Frits, hoor es!”

„Ja, wat is er?”

„Laat mij ook es een keer 't verkeer tegenhouden? Jij doet het iedere dag.”

„En jij wou het toch niet?”

„Nou ja, voor een keertje wel, wat geeft dat nou?”

„Niks, hoor,” zei Frits, „jôh, dat mag niet eens.”

„O, hè hè,” sarde Jelle, „mijnheer bangerd is er weer. Het mag niet. Ik durf niet. Nou, je zal er dood van gaan als je mij eens een middag dat ding geeft!”

Frits kreeg een felle kleur.

„Ik ben niet bang. Maar je mag dat ding niet aan een ander geven.”

„Niemand hoeft het toch te weten,” zei Jelle. „Ze kennen ons toch niet uit elkaar. Iedereen denkt gewoon, dat jij het bent. Nou, doe je het?”

Frits haalde zijn schouders op.

„Vraag dan zelf een verkeerspost aan,” bromde hij. „Ik ben voor dat punt verantwoordelijk.”

„Bangebreek, bangebreek!” riep Jelle, en hij schreeuwde het zo hard over straat, dat sommige schoolkinderen het hoorden. Frits vloog hem achterna. Hij zou Jelle willen timmeren. Die verschrikkelijke drift brandde fel in hem. Zijn handen tintelden om Jelle af te rammelen.

Maar ineens . . . ineens moest hij weer denken aan vader. Aan hun huis, dat nog geen naam had. Hij wilde niet meer vechten met Jelle. Hij wilde zijn best doen.

Langzaam slenterde hij door de straat. Er kwam iets blijs in hem, omdat ie 't gewonnen had van zijn drift. Omdat ie niet gevochten had met Jelle.

Hij begon zo maar een wijsje te fluiten, zijn handen in de zak-

ken. Zijn ogen zochten de lucht, hoog boven hem. Er gleden witte wolken langs het felle blauw. Zachtjes prevelde hij: „Wilt U me altijd helpen, Heer, om niet te vechten met Jelle? En . . . en laat ons huis toch alstublieft „Het Huis De Vreugde” worden . . .”

Jelle schoof over de bank een papiertje naar Frits, die het heel zachtjes openmaakte. Jelle schreef altijd briefjes onder de les, die soms de hele klas door gingen. Het stukje papier kraakte verraderlijk. Frits kreeg het er warm van. Eindelijk had hij het uit elkaar en streek het glad. Toen kreeg hij het nog warmer. „Bangebroom,” stond erop. En daaronder nog eens: „Bangebroom - bangebroom.”

Alles draaide voor Frits z'n ogen. Hij wou, hij zou . . .

„Frits, ga jij eens verder met lezen,” zei de juffrouw.

Frits zocht, sloeg een bladzij om.

Jelle wees hem haastig waar het was. Maar o, toen kon hij bijna nog niet beginnen, want hij kon niks zien. Er zaten allemaal tranen in zijn ogen. Hij wreef ze verwoed weg en begon.

Zijn gedachten waren er helemaal niet bij. Steeds zag hij weer die hatelijke woorden: Bangebroom! Bangebroom! Was hij dat dan? Hij wou het niet zijn. Hij wou niet. Jelle zou het zien. Morgen mocht hij de riem om hebben.

„Jöh!” Jelle gaf zachtjes een por tegen Frits' schouder, toen de leesbeurt voorbij was, en fluisterde goedig: „Ik plaagde je maar een beetje, hoor, trek je er toch niks van aan. 'k Hoef die riem niet eens.”

„Je mag hem wel,” zei Frits zachtjes terug. „Morgen om vier uur.”

„Ja?” Jelles ogen glinsterden. „Je bent reuze, Frits!”

Frits lachte. Die Jelle was toch een rare: zo schold hij je uit, en zo was ie 't vergeten. Maar blij, dat ie was . . .!

Trots stond Jelle op het verkeerspunt. Hij zwaaide met zijn plak, en de auto's en fietsen stopten direct; dan konden de

kinderen van de laagste klassen en de kleuterschool rustig oversteken.

Aan de overkant van de straat stond Anneke van der Steen. Hij had een reuze plezier omdat ze hem voor Frits aanzag. De andere jongens trouwens ook. Allemaal dachten ze, dat ie Frits was. Hij moest wel oppassen om zich niet te verraden, want hij vergat iedere keer te luisteren als ze „Frits” riepen.

Daar kwam de dikke Jan Bonke aan.

„Zeg, Frits,” zei hij, „ga je mee rovertje spelen in het Voorderbos? Wim en Hein Zand en nog een paar zijn er al.”

„En Fr...” wou Jelle vragen, maar gauw verbeterde hij: „En Jelle?”

„Natuurlijk doet Jelle mee. We hebben gezegd, dat hij de hoofdman moest wezen, maar hij wou niet. Hij zei, dat jij het

maar moest zijn vandaag. Doe je het? Anders is het de moeite haast niet meer."

„'t Kan toch niet," zei Jelle nors. „Ik moet nog minstens tien minuten hier staan."

Bah, wat had hij spijt, dat ie eraan begonnen was. Er kwamen bijna geen kinderen meer, en het verveelde hem verschrikkelijk. Hij popelde om rovertje te gaan spelen. Straks was het natuurlijk veel te laat; dan kon hij niet meer meedoen, en dan was Frits hoofdman. Pff, Frits hoofdman, dat deed ie toch niet.

„Jôh, in die paar minuten komt er toch niemand meer!" haalde Jan hem over. „Anders ga ik, hoor, voordat ze allemaal weg zijn."

„Hoe laat is het bij de apotheek?" vroeg Jelle.

Jan holde erheen.

„Acht minuten over vieren!"

Dus nog zeven minuten. Nou ja, er zou wel niemand meer komen; er was al een hele tijd niks geweest. Hij zette zijn handen aan zijn mond en schreeuwde naar Anneke:

„'t Is tijd!"

Ze rende naar de jongens toe.

„Nou al?" vroeg ze ongelovig.

Maar Jelle en Jan letten niet eens meer op haar. Ze stoven weg, de anderen achterna. Eerst nog even naar Jelles huis. De verkeersriem en de plak smiet hij in de gang, en toen renden ze naar het bos. Róvertje spelen!

„Ging het allemaal goed?" vroeg Frits, toen ze samen tegen zes uur, moe van het heerlijke wilde spel, weer naar huis liepen.

„Natuurlijk, best," zei Jelle. „Niemand heeft 't gemerkt, jôh. Iedereen noemde me Frits, Anneke ook, en zelfs Jan Bonke. En die heeft het meestal wel in de gaten, als we hem voor de gek houden."

„En — is er niks gebeurd?" vroeg Frits nog eens. Hij was reuze

opgelucht, dat niemand het gemerkt had. Want helemaal gerust was hij toch niet geweest.

„Wat zou er nou gebeurd zijn?” zei Jelle luchtig.

Maar dat hij eerder was weggelopen, vertelde hij niet. Waarom zou hij? Niemand zou het immers ooit te weten komen?

Het werd plotseling doodstil, toen mijnheer Westraven de vierde klas binnenkwam. Alle kinderen hadden diep ontzag voor de hoofdonderwijzer. Ze hielden van hem. Hij had zulke vriendelijke ogen achter zijn brilleglazen. Maar soms konden die ogen heel streng staan; dan was er iets, wat hem boos had gemaakt. Zoals nu.

Ze zagen het allemaal. Ze keken voorzichtig naar elkaar en probeerden uit te zoeken, wie de schuldige dit keer was. Want dat er een schuldige was, daar twijfelde niemand aan.

„Wie hebben er gisteren op de hoek van de Opperdoesstraat en de Den Helderlaan het verkeer geregeld?” vroeg mijnheer Westraven.

De kinderen keken om. Ze rumoerden een beetje en keken. Daar ging de vinger van Anneke van der Steen de hoogte in. „Jij? En wie nog meer?”

Frits was spierwit geworden. Zijn handen trilden op zijn rekenboek. Hij kon geen enkel geluid uitbrengen. Dus toch, dus toch, hamerde het in hem.

„Wie was er nog meer dan Anneke?” vroeg mijnheer Westraven nog eens. Zijn stem klonk nu veel harder en zijn ogen stonden nog strenger. Frits' vinger ging langzaam omhoog. Hij durfde niet naar Jelle te kijken. Wat was er gebeurd, wat was er dan toch gebeurd?

„Gaan jullie allebei maar eens mee.”

Met gebogen hoofd gingen Anneke en Frits naar de kamer van mijnheer Westraven. Hij ging achter zijn bureau zitten, schrapte zijn pijp uit en blies erin. O, wat was het stil in de kamer. Frits keek al maar naar de gele en bruine blokken op het zeil, maar hij zag ze niet echt.

Eindelijk, eindelijk begon mijnheer Westraven:

„Jullie hebben gisteren je post verlaten, en daardoor is er iets verschrikkelijks gebeurd.”

Met een ruk ging Frits' hoofd omhoog. Hun post verlaten? Was Jelle dan weggelopen? Maar Anneke dan? En wat was er dan voor ergs? Een ongeluk? Een ongeluk?

„Het dochttertje van mijnheer Sevensma, jullie kennen haar wel. Ze is nog net niet op school, maar ze komt haar vader wel vaker uit de ulo halen. Nietwaar, Frits?”

Frits knikte stom. Ieteke, dacht hij radeloos, Ieteke van mijnheer Sevensma, die was alleen daar bij de drukke Den Helderlaan overgestoken. Misschien was ze wel dood. Nee! Nee! Hoe vaak had hij haar niet overgebracht!

„Ze is daar aangereden door een auto. Omdat jullie niet op je post waren. Wij vertrouwden allemaal op jullie. Haar moeder, haar vader en ik. Maar jullie liepen weg.”

Frits kromp ineen. O, hij kon het niet verdragen. Het was niet waar. Hij had zijn post niet verlaten. Jelle had het gedaan. Jelle was ontrouw geweest. Jelle...

Naast hem snikte Anneke heftig met gierende uithalen.

„Ik... ik wist het niet. Frits zei, dat het... dat het tijd was... Ik zei nog: Nou al? Maar... maar ik geloofde 't echt.”

Anneke huilde hoe langer hoe harder.

„Is ze nou... is ze nou dood?”

Frits moest zelf ook vechten tegen zijn tranen. Hij begreep nu zo goed hoe alles gegaan was. Jelle had er genoeg van gekregen en tegen Anneke gezegd, dat het tijd was.

„Zei Frits, dat het tijd was?”

„Ja, mijnheer,” snikte Anneke weer. „Jan Bonke kwam Frits halen. Hij ging nog bij de apotheek kijken hoe laat het was, en toen hij terugkwam, riep Frits, dat het tijd was.”

„Frits,” zei mijnheer Walraven streng, „kijk me aan!”

Frits' ogen lieten traag de blokken op het zeil los en bang keek hij de meester aan.

„Is dat waar, Frits?”

„Frits, geef me antwoord! Is dat waar?”

Frits knikte. Heel zacht fluisterde hij:

„Ja, mijnheer.”

„Bah,” zei mijnheer Westraven hartgrondig. „Wat ben jij gemeen, zeg!”

Frits' ogen prikten. Hij wou wat zeggen, maar hij kon helemaal niets zeggen. Er zat zo'n rare prop in z'n keel.

„Anneke, jij kunt wel naar de klas gaan. Ik zal straks wel een ander aanwijzen in Frits z'n plaats. Hij mag natuurlijk nooit meer een plak in zijn hand houden. — O ja, vraag ook maar even, of Jan Bonke hier komt.”

Anneke bleef nog staan snikken.

„Ga nu, Anneke,” zei mijnheer Westraven hard.

„Maar . . .” huilde Anneke, „hoe is . . . is Ieteke . . .”

„Ieteke is gewond en is thuis. Het had veel erger kunnen zijn.”

Ondanks alles zuchtte Frits diep van verlichting. In deze paar minuten had hij zo vurig gebeden: „Here, laat Ieteke niet dood zijn, laat Ieteke toch alstublieft niet dood zijn.”

Nu kon hij bijna lachen, als alles niet zo verschrikkelijk was. Maar hij dankte toch met zijn hele hart.

Anneke ging naar de klas. Frits kreeg het nog benauwder, nu hij alleen met mijnheer Westraven was achtergebleven.

Het was heel stil in de grote kamer.

„Ik zal een brief voor je vader meegeven. Hij moet weten, wat er gebeurd is.”

Frits keek naar de meester. Zijn ogen smeekten: Nee, nee, doet u dat niet! Vader mag het niet weten!

Maar hij kon niets zeggen, nog steeds niet.

„En dan ga je natuurlijk ook naar mijnheer en mevrouw Sevensma, om hun te vertellen, dat je liever ging spelen. Waar zijn jullie heen geweest?”

Maar Frits behoefde geen antwoord te geven, want daar tikte Jan Bonke op de deur. Hij kwam met een rood hoofd van verlegenheid binnen en ging bedremmeld naast Frits staan.

„Jan, zeg me eens eerlijk, heb jij gisteren Frits overgehaald om vóór kwart over vier mee te gaan?”

„Ja,” knikte Jan. „We zouden rovertje gaan spelen, en 't was al zo laat.”

„Maar te vroeg voor Frits! Wist je hoe laat het was?”

„Nee, mijnheer, ik ging kijken bij de apotheek. Toen was het acht over vieren.”

„En toen?”

„D'r kwam al een hele tijd niemand meer, en toen zei ik: Jôh, ga mee, anders is het de moeite niet. Nou, en toen riep Frits tegen Anneke, dat het tijd was.”

„En jullie holden weg en bekommerden je niet meer om de oversteekplaats — die helemaal onbewaakt lag. Schaam je je niet, Jan?”

Jan stond met gebogen hoofd.

„Wat voor straf moet ik jullie geven?” praatte mijnheer Westraven in zichzelf. „Ik vind het erg, dat jullie jongens van mijn school zijn. Ik heb op jou vertrouwd, Frits. Ik heb je het gevaarlijkste punt gegeven. Dat is een jongen, van wie je op aankunt, dacht ik, dat kan ik gerust doen. Maar ik heb me in je vergist. Het eerste het beste vriendje kon je overhalen om de taak, die je op je genomen hebt, in de steek te laten. Zulke jongens geef ik niet eens straf. Ga maar naar je klas terug . . .”

Onrustig zat Jelle in zijn bank te draaien. Zijn ogen strak op de deur gericht.

Anneke had alles in geuren en kleuren verteld, al huilende natuurlijk, en het was een hele tijd onrustig geweest in de klas. Allemaal waren ze onder de indruk, en ze keken steeds naar hem, omdat het zijn broertje was natuurlijk.

Ze vonden het laf van Frits. O, maar het was Frits niet! Als ze wisten dat hij het gedaan had . . . Dat hij was weggelopen in plaats van zijn broertje . . . Wat zouden ze dat gemeen vinden!

Als Frits het nu vertelde aan mijnheer Westraven, en ze straks samen binnenkwamen . . . O, en dan?

Nee, nee, Frits zou het niet zeggen! En dan weer wist hij bijna zeker: Ja, Frits zou het wél zeggen, natuurlijk; hij was altijd verschrikkelijk bang voor straf.

Ieder ogenblik kon hij binnenkomen met Jan en mijnheer Westraven. Dan zou de hele klas het weten, de hele school. „Lafaard, lafaard!” zou iedereen roepen. Hij zou nooit meer roverhoofdman mogen zijn en geen generaal van de straattropen natuurlijk.

Het zweet brak Jelle uit, en toen eindelijk, eindelijk de deur openging, en alleen Jan en Frits met gebogen hoofd binnenkwamen, ontsnapte hem een zucht van verlichting.

Frits durfde niet op te zien. Hij voelde de verontwaardiging van de hele klas. Nooit had hij zich zo diep geschaamd. Hij schoof stil naast zijn broertje in de bank.

„Heb-ie erge straf?” fluisterde Jelle zacht. „Ik zal alles wel maken, hoor.”

Frits schudde zijn hoofd. Hij moest heel, heel hard op zijn lippen bijten, anders begon hij te huilen, en dat wou hij niet. „Zulke jongens geef ik niet eens straf,” had mijnheer Westraven gezegd. En dat — dat was nog veel erger dan de allerswaarste straf. De meester vond hem een lafaard, die zijn werk in de steek gelaten had. En alle jongens zouden het ook vinden. En — en — vader?

Als Frits zo ver dacht, kneep hij heel hard in zijn vuisten, anders hilde hij toch. Vader!

Maar dan, dan zou Jelle toch wel zeggen . . .

En anders . . . ja, anders — zou hij het dan zelf vertellen aan vader? Maar dat kon hij ook niet . . .

Om vier uur sloop hij zo gauw mogelijk weg tussen de anderen door naar huis, voordat de meester hem nog een brief kon meegeven.

Jelle holde hem achterna.

„Frits, Frits, wacht nou es even!”

Frits bleef weifelend staan. Hijgend haalde Jelle hem in. Hij bukte zich verlegen en sjoerde zijn plusfour hoger op, toen Frits hem zo vreemd strak aankeek.

„Jôh,” zei hij bedremmeld, „zo erg hoeft je ’t niet aan te trek-

ken. Over een paar dagen is iedereen het weer vergeten. Mijnheer Westraven ook. En ze zeggen dat Ieteke . . . dat het helemaal niet erg met haar is.”

Omdat Frits nog steeds niets zei, praatte Jelle hoe langer hoe drukker.

„’t Scheelde maar een paar minuten, hoor. De meester maakt er zo’n ophef van. Goeie! Zeg, je verrait toch niet, dat we ge-

ruild hebben, hè? Dan — dan — zou ik je een echte flauwerd vinden! Je doet het niet, hoor!”

„Ik zal niks vertellen,” beloofde Frits.

„Fijn,” zuchtte Jelle opgelucht. Hij sloeg zijn armen om de schouders van zijn broertje en beloofde gul:

„Jij mag al mijn knikkers wel. Goed?”

5

Dat valt me tegen, Frits!

Vader en moeder merkten wel aan de jongens, dat er iets was. Ze waren allebei zo bedrukt, en zelfs hun gewone ruzietjes van iedere dag bleven achterwege. Ook voor Marijke hadden ze geen aandacht. Terwijl ze anders altijd met haar stoeiden voor het eten.

Toen Frits op de gang in zijn zakken een potlood zocht, stond vader ineens achter hem.

Hij legde zijn hand op Frits' schouder.

„Wat is er aan de hand, Fritsianus?” vroeg hij. „Of mag je vader het niet weten?”

Frits duwde zijn hoofd diep weg in de kleren van de kapstok. Vader, dacht hij ineens, alles zeggen aan vader! Maar nee, nee, dan zou Jelle — dan zou hij Jelle verraden, dan zou hij toch een lafaard zijn.

Hij schudde zijn hoofd.

„Niks, va . . . heus niks.”

Als mijnheer Westraven de brief niet stuurde, hoefde vader het niet te weten, dacht hij, en er was even een kleine hoop in hem, dat dat zou gebeuren.

De volgende dag was het woensdag. Frits moest 's middags naar mijnheer Sevensma om te vertellen wat er gebeurd was.

Hij zag er verschrikkelijk tegenop. Wat zou hij moeten zeggen? Dat hij er spijt van had en het nooit weer doen zou!

Nooit weer doen zou? Hij mocht immers tòch niet meer bij de verkeersbrigade komen, had mijnheer Westraven gezegd. O, dat was het erge, dat niemand hem meer vertrouwde, dat iedereen nu dacht: Dat is die jongen, die toen dat gevaarlijke kruispunt in de steek liet en ging spelen.

Wat moest hij toch zeggen tegen die aardige mijnheer Sevensma? En mevrouw en Ieteke? Zou ze op bed liggen?

Frits moest er aldoor aan denken, en iedere keer was alles weer even zwart en donker.

De jongens op school vonden het ook gemeen. Alleen Jan Bonke en Jelle niet; nou ja, die hadden zelf meegedaan.

Mijnheer Westraven was in de klas geweest. Hij had een nieuwe aangewezen voor de verkeersbrigade. Wim Ewoud. Aan zijn bank hing de plak en de witte riem.

„Jongens,” had mijnheer Westraven gezegd, „laat dit een les voor jullie zijn. Dit ongeluk is nu vrij goed afgelopen, ’t had ook veel erger gekund. Het waren maar een paar minuten, maar je moet op je post zijn tot het laatst.”

Frits had niet durven opkijken. Met een vuurrood hoofd staarde hij op de bank. Zijn handen friemelden met een propje papier.

„Ach, jôh, laat ’m kletsen,” snoefde Jelle zachtjes. „D’r is toch niks gebeurd!” Hij probeerde zijn onrust en verwarring weg te duwen achter zijn onverschilligheid. „Waar maakt-ie zoveel drukte om?”

Maar Frits gaf geen antwoord.

’s Middags ging hij in zijn eentje naar mijnheer Sevensma. Hij was al om twee uur van huis gegaan. Nu was het al over halfdrie, en nog steeds liep hij rond te dwalen in de buurt van het huis. Hij durfde niet aan te bellen. Hij durfde niet.

Opeens bedacht hij, dat-ie nog een dubbeltje had van zijn zakgeld. Zou hij iets voor Ieteke kopen? Ja! Maar wat? Voor een dubbeltje kon je niet zoveel krijgen. Juffrouw Puntje had

misschien wel iets. 't Was wel weer een heel eind terug, maar dat gaf niks.

Hij kocht een grote nogablok met blauw papier er omheen, en liep op een drafje naar Ieteke.

Toen hij aangebeld had, begon zijn hart ineens weer heel hard te bonzen. Hij was zo gek bang, dat hij zo maar ineens bad: „Here, helpt U me alstublieft, laat ze toch niet boos zijn en . . . en . . .”

Met een zoemend geluidje sprong de deur open, en Frits stond in de gang.

„Wie is daar?” vroeg iemand boven aan de trap.

Frits slikte. Zijn stem deed zo raar! En weer dacht hij: Was ik maar zo flink als Jelle!

„Frits van Beek,” riep hij. „Ik kwam . . . ik wou . . . Mag ik even bij Ieteke komen?”

„Ieteke slaapt net, maar kom maar boven, hoor!”

Hij deed zachtjes de deur dicht en liep langzaam de trap op. Mevrouw Sevensma gaf hem een hand. Ze was nog heel jong, net een meisje.

„Zo, Frits,” zei ze eindelijk, „ga maar in de kamer.”

Ze gaf hem een zacht duwtje en schoof achter hem naar binnen. Verlegen bleef Frits bij de deur staan. Wat een grote kamer was dat, en wat een prachtige groene fauteuils. Hij dorst bijna niet te gaan zitten.

„Neem maar een stoel, hoor,” zei mevrouw Sevensma. „En wil je een kopje thee? Of nee, vast liever limonade!”

Het duizelde Frits. Wat was ze verschrikkelijk aardig, de moeder van Ieteke. O, maar ze wist natuurlijk niet, dat hij . . . Daarom was ze zo hartelijk!

Hij moest het haar zeggen. Hij kon toch hier geen limonade drinken! Hij had Ieteke toch . . .

Zijn kleur werd al maar dieper. In zijn zak voelde hij de nogablok voor Ieteke. Hij moest het zeggen, nu.

„Nou, Frits? Oranje limonade met een rietje?”

Frits stond op. Mevrouw Sevensma aankijken durfde hij niet.

„Ik heb . . . ik ben . . . Het is mijn schuld, dat Ieteke . . .”

„Vertel het maar, Frits . . .”

Frits slikte drie maal. Hij wou zeggen: „Ik ben weggelopen . . .”

Maar hij kon het niet, het was niet waar!

Hulpeloos keek hij in de blauwe vriendelijke ogen van mevrouw Sevensma. Ze zag wel, dat hij bijna niet praten kon.

„Heb je er spijt van?” vroeg ze.

Hij knikte.

„De Here heeft Ieteke bewaard, laten we Hem ervoor danken. En jij? Ik geloof, dat je daar best het verkeer weer kunt regelen. Je zou het nou nooit meer in de steek laten, daar vertrouw ik vast op.”

„Ik mag nooit meer. Wim Ewoud heeft het gekregen,” zei Frits. Hij durfde nog steeds niet op te kijken. Wat zou hij graag alles aan mevrouw Sevensma willen vertellen. Als hij het maar tegen iemand kon zeggen. Dan zou het niet zo moeilijk zijn. Maar hij deed het niet.

Hij voelde de hand van Ietekes moeder op zijn schouder.

„Nou,” zei ze, „vooruit, Frits. Wij hebben het je vergeven. Kijk nu maar niet zo verschrikkelijk treurig meer! Zullen we eens gaan kijken, of Ieteke al wakker is? Ik geloof, dat ik haar hoor.”

Hij liep met mevrouw mee naar het kleine kamertje.

Ieteke was wakker.

„Frits!” riep ze. „Dag, Frits. Kijk es, ik ben onder een auto gevallen. Doet nou niet zeer meer, hoor.”

Frits keek naar haar verbonden armpje. Dan dacht hij ineens aan de nogablok.

„Kijk es, voor jou!” zei hij, en hield de blauwe glinsterende blok in de hoogte.

Ze reikte ernaar, en hij gaf hem maar gauw, bang dat ze zich bezeren zou.

„O, wat lekker, Ieteke, en zo’n grote,” zei mevrouw, die in de deuropening stond. „Wat krijgt Frits nou van je?”

Ze sloeg haar beide armpjes om hem heen en gaf hem een zoen op zijn wang.

Hij tilde haar uit het bedje.

„Kom jij met Ieteke spelen?” vleide ze.

Frits lachte verlegen.

„Dan krijg jij ook van dat,” zei ze, en wees naar de nogablok.

„Nee, hoor, die is voor jou.”

„We gaan fijn allemaal limonade drinken in de kamer. Wie gaat er mee?” vroeg mevrouw Sevensma.

Natuurlijk gingen ze gauw mee, en Frits bleef wel een uur bij Ieteke spelen. Hij vergat voor een poosje alle narigheid. Toen hij naar huis liep, was hij bijna blij.

Mijnheer Sevensma was ook niet boos geweest, toen hij thuis kwam. „Het was heel verkeerd van je, Frits. Wij hebben het je vergeven. Voortaan kunnen we weer op je rekenen, hè?”

„Ja, mijnheer,” had Frits met vaste stem gezegd, en hij meende het.

Daar liep hij nu weer buiten. Wat was alles meegefallen! Hier had hij straks gebeden, en God had naar hem geluisterd. God weet alles, dacht hij blij, en . . . en . . . Hij luistert naar je.

Frits was nog maar voor één ding bang. Vader — als vader het maar nooit zou horen!

„Jelle,” riep vader, „weet je ook waar Frits zit?”

Jelle zat verdiept in een boek. Hij keek even op en dacht na.

„Misschien buiten met Jan Bonke,” zei hij toen, „ik weet het niet.”

Waar zat Frits toch? dacht Jelle, terwijl hij de plaat in zijn boek bekeek. Hij had helemaal niet gezegd waar hij heenging, en de hele middag was-ie niet binnen geweest. Meestal was het omgekeerd; zat Frits binnen te lezen en zwierf Jelle op straat.

Maar hij had geen zin nou. De jongens begonnen iedere keer over het weglopen van Frits, en vroegen of-tie erg op zijn kop gekregen had van mijnheer Westraven. Dan voelde Jelle zich niet zo erg prettig.

Wat maakten ze allemaal toch een drukte van die paar mi-

nuten! En er was niets gebeurd. Tenminste, die paar schrammetjes op Ietekes arm waren niet de moeite. Nou ja, over een paar dagen was iedereen het vergeten.

Jelle probeerde weer te lezen, maar het lukte hem niet. Helemaal binnen in hem was er ook nog een andere stem, die zei: „'t Is gemeen van je, Jelle. Je moet het eerlijk vertellen. 't Is vals om de schuld op Frits te laten vallen . . .”

Maar die gedachte stopte hij heel diep weg en hij probeerde er niet naar te luisteren.

Het was al vijf uur geweest, toen Frits eindelijk thuiskwam. Moeder dekte samen met Marijke de tafel.

„Waar heb je toch de hele middag gezeten, jongen?” vroeg moeder.

„O, overal,” zei Frits. Hij gaf Jelle een knipoog, zo blij was hij om vanmiddag, dat alles zo goed geworden was.

„Ga vader maar roepen, jongens, hij is net even naar de tuin gegaan.”

Vader stond bij zijn fiets en maakte het draadje van de lamp.

„Dag, vader!” riep Frits, „komt u eten?”

„Zo,” zei vader stroef, „ben je daar eindelijk?”

„Ja,” zei Frits. Zijn hart begon ineens vreselijk te kloppen.

Vader weet het, dacht hij. Hij keek vader aan, bang en onzeker.

„Frits, wat valt me dat van je tegen, jongen . . .” Heel zacht zei vader het, en hij keek zo verdrietig.

Frits beefde. Hij vocht tegen zijn tranen.

„Waarom heb je het me niet direct verteld?”

„Ik . . .” hikkelde Frits, „ik wou . . .”

„Hoe kan ik nu nog trots zijn op een zoon, die . . . wegloopt? Die liever rovertje speelt? Ik schaam me voor mijnheer Westraven.”

Frits keerde zich om. Hij huilde, en dat mocht vader niet zien. Vader schaamde zich voor hem.

„Vader! Frits! Het eten wordt koud,” riep moeder. „Komen jullie nu?”

Zwijgend schoven ze aan tafel.

Jelle wipte onrustig op zijn stoel. Zou vader...? Ja, vast, Frits keek zo somber, en toen hij thuiskwam, leek hij zo blij. En moeder wist het ook. Ze zuchtte, toen ze aardappelen voor Marijke prakte.

O, wat een akelige maaltijd was dat. Niemand zei iets.

Jelle werd hoe langer hoe onrustiger. Frits zou toch wel begripen, dat hij het nu niet meer zeggen kon? Nee, dat durfde hij niet. Als er eerst maar een paar dagen voorbij waren, dan zou niemand er meer over praten. Misschien kon hij het dan later wel eens vertellen, als het een hele tijd geleden was.

Ja, dat zou hij doen. Over een paar maanden.

Nu kon het immers niet.

Dat zou hij tegen Frits zeggen vanavond. Hè, hij zuchtte van verlichting.

Frits was vroeg naar bed gegaan 's avonds. Het was zo akelig stil in de kamer, dat hij het niet langer kon uithouden. En Jelle ging maar gelijk met hem mee.

Frits zei helemaal niets tegen hem. Jelle kreeg het er benauwd van. Toen ze onder de dekens lagen, zei hij:

„Frits! Frits, hoor es. Ik — ik zal wel zeggen, dat ik het gedaan heb.”

Frits zat met een ruk overeind.

„Ja?” vroeg hij, en er klonk zoveel blijde hoop in zijn stem, dat Jelle ervan schrok.

„Ja, maar,” zei hij gauw, „nou nog niet, hoor. Dat is veel te gek. Volgende week misschien als ze er niet meer over praten.”

„O,” zuchtte Frits. Een ogenblik had hij gedacht, dat Jelle het meende. Wat zou dat heerlijk zijn. Vader zou niet meer boos wezen. Hij zou zich niet meer hoeven te schamen voor hem. En mijnheer Westraven en mevrouw Sevensma, ze zouden allemaal weten, dat hij het niet gedaan had.

„Volgende week, dan hoeft het niet meer,” zei hij boos. En toen: „Als vader het maar niet wist!”

Dat was voor Frits het allerergste. Vader vertrouwde hem niet meer. Hun huis zou natuurlijk ook nooit meer „Het Huis De

Vreugde" kunnen heten. En hij had er zo zijn best voor willen doen. Hij kon nou toch nooit meer blij zijn . . .

„Jôh," zei Jelle, en hij zocht in het donker Frits' hand, „misschien zeg ik het toch morgen wel, als . . . als ik durf," fluisterde hij er heel zachtjes achter.

Maar diep in zijn hart wist hij, dat hij niet zou durven. Wat zou mijnheer Westraven zeggen, en vader, en . . . en de jongens op school! Wat zouden ze hem een lafaard vinden!

O, waarom had hij het toch niet dadelijk gezegd? Dan zou het allemaal lang zo erg niet zijn geweest. 't Kon nou niet meer. 't Kon niet.

Maar 't moest toch.

Jelle vouwde onder de dekens zijn handen. Hij wilde bidden. Maar het ging niet. Hij wist immers wel, dat de Here wilde, dat hij zijn schuld zou bekennen.

Het dek sloeg hij weg. Wat was het warm hier.

Hij zag ineens zulke gekke figuren op het behang. Zijn hart klopte. In de dakgoot miauwde plotseling een kat. Jelle sloeg gauw de dekens weer over zich heen.

Nog nooit was hij zó alleen geweest, en zó bang . . .

6

Een ontdekking

De volgende morgen ging mijnheer Van Beek naar de hoofdonderwijzer, mijnheer Westraven.

Jelle en Frits wisten er niets van. Ze zagen hem natuurlijk ook niet, want de school was toen al lang begonnen.

„Komt u binnen, mijnheer Van Beek," zei mijnheer Westraven. „U komt zeker naar aanleiding van de brief, die ik u schreef over Frits?"

„Ja," zei Frits' vader. „Ik vind het een heel vervelende geschie-

denis. Ziet u . . .” Hij stak een vlammetje in de sigaret, die mijnheer Westraven hem gaf, en begon opnieuw: „Ziet u, dit geval heeft me zo verwonderd. Het is zo helemaal niets voor Frits om weg te lopen van een verantwoordelijke post. Hij is trouw, Frits. Hij heeft natuurlijk ook zijn ondeugende streken, maar dat hij weggelopen is . . . Van Jelle zou ik het veel beter begrepen hebben. Hij is een wildebras, erg onnadenkend, dol op rovertje spelen en zo. Allemaal dingen, die Frits niets kunnen schelen.”

„Daarom hebben we Frits die oversteek daar ook gegeven. Een jongen, op wie je aankunt, dacht ik. Ze zijn nog niet zo lang op school, maar je merkt het gauw genoeg.”

Frits' vader knikte.

„Hebt u hem straf gegeven?”

Mijnheer Westraven schudde zijn hoofd.

„Nee,” zei hij peinzend. „Hij mag het verkeer niet meer regelen. Dat is de ergste straf voor hem. Maar verder laat ik het aan u over.”

„Ik zal in ieder geval met hem spreken,” zei mijnheer Van Beek.

Hij stond op om weg te gaan.

„Jelle trekt het zich ook erg aan,” zei mijnheer Westraven nog, terwijl hij naar de deur liep.

„Ja, ze kibbelen wel veel samen, maar als het erop aan komt, zijn ze elkaar trouw.”

Mijnheer Westraven zat nog lang na te denken, toen de vader van de jongens Van Beek al weg was.

„Vreemd,” zei hij hardop. „Heel vreemd.”

Er kwam een diepe rimpel in zijn voorhoofd, en zijn bril schoof een beetje naar boven.

Een half uurtje later riep hij Jan Bonke bij zich.

Jan bleef aarzelend bij de deur staan. Sinds hij Frits overgehaald had weg te lopen, durfde hij mijnheer Westraven nog niet goed aan te kijken. Hij schaamde zich voor hem.

„Kom es een beetje dichterbij, Jan.”

„Ja, mijnheer.”

Hij liep tot vlak voor het bureau.

„Vertel me nou nog es precies, hoe dat van de week gegaan is met Frits.”

Jan deed het verhaal weer net zoals hij het een paar dagen geleden verteld had.

„Is Frits altijd hoofdman als jullie rovertje spelen?”

„Nee, nooit,” zei Jan. „Jelle. Hij is ook altijd generaal bij de straatgevechten.”

„En toen, die middag, waarom wou Jelle toen niet?”

„Hij had geen zin. Laat Frits het nou maar es een keer doen, zei-die. En toen ging ik Frits halen.”

„En was Frits nog nooit roverhoofdman geweest?”

„Nog nooit!” zei Jan overtuigd. „Hij deed wel es mee, maar niet dikwijls.”

„Dus jij ging hem halen. En wou Frits direct?”

„Ja, hij had er reuze zin in.” En met een vuurrode kleur zei Jan zacht: „Ik heb hem overgehaald, mijnheer.”

„Ja, dat is me tegengevallen van jou. Ik dacht, dat jij en Frits zulke flinke jongens waren.”

Jan knikte stom. Hij zou wel willen zeggen, dat hij er verschrikkelijk spijt van had. Maar hij durfde niet.

„Ga maar weer naar je klas, en vraag of Jelle en Frits even hier komen.”

Jan was de deur al uit. Hij bracht zijn boodschap in de klas over. Schoorvoetend gingen Jelle en Frits hun bank uit.

„Zou het uitgekomen zijn?” vroeg Frits benepen in de gang.

„Welnee,” zei Jelle, „natuurlijk niet. Hoe kan dat nou!”

Maar zijn hart klopte verschrikkelijk.

„Ben jij Jelle of jij?” vroeg mijnheer Westraven, toen ze naast elkander in de kamer stonden.

„Ik, mijnheer,” zei Jelle bijna onhoorbaar.

„Jij bent een echte vechtersbaas, hè? Waarom had je die dinsdag geen zin om roverhoofdman te zijn?”

Jelle werd vuurrood. Geen zin? Hij geen zin! Hij wou zeggen:

„Ik heb altijd zin, hoor.” Maar nee, die dag was hij immers Frits geweest.

„Ik . . . ik wou, dat Frits het nu eens was,” stotterde hij. „Ik ben het altijd.”

„Hm. Zo. En jij, Frits, waarom vond jij het rovertje spelen ineens zo heerlijk, dat je daarvoor je werk in de steek liet? Anders kon het je niet zoveel schelen.”

„Ik . . . ik had er ineens zo'n zin in en ik vond het zo leuk, dat ik nou es hoofdman mocht zijn,” jekte Frits.

Hij wipte van zijn ene been op zijn andere. Het komt uit, dacht hij bang, het komt vast uit. Zou Jan Bonke hen toch herkend hebben en had ie het nu aan mijnheer Westraven gezegd?

„Nou, gaan jullie maar weer. Dat is alles wat ik weten wou.”

In het speelkwartier wilden ze allemaal weten, waarom Jan, Jelle en Frits bij mijnheer Westraven moesten komen.

„Hebben jullie straf gehad?”

„Welnee, kletsen jullie toch niet,” zei Jelle boos. „’t Gaat je geen snars aan.”

„Pff, jij mag lekker toch het verkeer niet meer regelen,” zei Anneke van der Steen tegen Frits. „Gemenerd, om weg te lopen.”

„Hou jij je mond, akelige meid. Jij doet zeker nooit wat, hè!” brieste Jelle. Hij gaf haar een stomp tegen haar arm. Hij voelde zich zo driftig worden en wilde Anneke achterna, toen ze er hard vandoor ging.

Frits hield hem tegen.

„Laat maar, jôh.”

Maar in zijn hart was er dat nijpende verdriet, omdat ze allemaal geloofden, dat ie een lafaard was. En onder alle lessen door moest hij denken aan vader.

— Hoe kan ik nou trots zijn op een zoon, die wegloopt . . . — Had hij toch maar nooit zijn spullen aan Jelle uitgeleend.

Jelle was een lafaard, om hem ervoor op te laten draaien. Nee, dat mocht ie niet denken. Hij zou het vast ook niet durven zeggen, als ie Jelle was.

’s Avonds, toen Jelle en Frits al lang in bed lagen, werd er gebeld.

„Wie zou dat nu nog zijn zo laat?” zei moeder. Ze breide een broekje voor Benny en over haar bril keek ze vader vragend aan. „Het is al over negenen.”

Vader haalde zijn schouders op.

„We zullen eens kijken,” zei hij.

Hij vouwde zijn krant op, liep naar de deur, en liet mijnheer Westraven binnen.

„Nou,” zei mijnheer Van Beek, „dat is de tweede maal vandaag, komt u erin.”

„Zijn de jongens al naar bed?” vroeg de hoofdonderwijzer.

„Ja,” zei vader, „ze liggen er al een half uur in.”

„Weet u, mijnheer Van Beek, ik wil nog eens praten over de jongens,” zei mijnheer Westraven, toen hij rustig in de kamer zat en moeder een kopje koffie voor hem inschonk. „Ik heb vanmorgen de jongens alle drie nog eens bij me geroepen, en — nee, er klopt iets niet. Zal ik u beiden eens wat zeggen? Die twee hebben geruild.”

„Wat!” riep moeder en ze morste bijna met de koffie. „Bedoelt u . . .”

„Ja, ja,” knikte mijnheer Westraven. „Ze hebben geruild. Het was Frits niet, die bij de oversteek stond, maar Jelle. Tenminste — ik moet me al erg vergissen als het anders was.”

„Ai,” zei vader, „er gaat me een licht op! Frits heeft Jelle z’n spullen geleend. Jelle regelde het verkeer. Er was niet veel te doen, en hij vond er niets aan. Toen hoorde hij, dat de jongens rovertje gingen spelen. En . . .”

„Maar waarom heeft Jelle dat dan niet gezegd? Nu krijgt Frits de schuld?”

„Tja, mevrouw, Frits nam meteen de schuld op zich. In het begin zweeg Jelle, en later werd het steeds moeilijker, te be-
kennen. En dan, van Frits was het natuurlijk ook verkeerd om zijn werk uit handen te geven.”

„Ach,” zuchtte moeder, „wat zullen die jongens in de war zitten!”

Vader had nog steeds niets gezegd. Hij dacht diep na.

„Wat wilde u nu doen, mijnheer?” vroeg hij eindelijk.

„Tja! Wat denkt u? Zal ik ze morgen bij me laten komen, of wilt u ze nu misschien roepen?”

„Nee,” zei vader. Hij schudde zijn hoofd. „Jelle heeft een heel lelijke streek uitgehaald. Maar ik geloof niet, dat hij er vrede mee zal hebben. Ik zou graag willen, dat u een paar dagen wachtte. Dan zal hij zelf komen en het eerlijk vertellen.”

„Misschien,” zei mijnheer Westraven aarzelend. „Ik zou het prachtig vinden als Jelle het zelf kwam vertellen, maar daar is moed voor nodig. Elke dag, die hij langer wacht, wordt het moeilijker.”

„En toch, ik geloof in hem. Hij zal komen. Ik weet het zeker. Moeder, wat denk jij?”

„Ja,” zei moeder zacht. „Ik geloof het ook.”

„Dan — zullen we op hem wachten. Maar als hij niet komt?”

„Hij komt,” zei moeder beslist.

„Ja, maar . . .”

„Als Jelle over een week nog niet geweest is, roept u of ik hem bij zich.”

„Afgesproken!” riep mijnheer Westraven. „Mijnheer Van Beek en mevrouw, ik hoop van harte dat Jelle deze proef doorstaat.”

Hij stond op en schudde vader en moeder de hand. Vader liep met hem mee naar de gang. Toen hij weer binnenkwam, lag moeders breiwerk stil in haar schoot.

„Die jongens toch,” zei ze met een zucht. „Arme Frits . . .”

„En die Jelle,” zei vader peinzend. „Hij is zo’n onnadenkende wildebras. Dit zal een les voor hem zijn.”

„Geloof je,” vroeg moeder, „dat-ie gauw komt?”

Vader keek bedenkelijk.

„Ik hoop het,” zei hij.

Jelle en Frits lagen boven in hun bed in een onrustige slaap, en wisten niets. Maar beneden in de kamer baden vader en moeder voor hen.

7

Een angstig avontuur

„Jelle!” riep vader. „Waar zit je?”

„Hier, vader!”

Jelle kwam gauw uit de achterkamer lopen. Gek, hij schrok aldoor, als iemand hem ineens riep. Dan ging zijn hart zo vlug. Maar natuurlijk was het iets heel gewoons.

„Je moet even naar mijn kantoor gaan,” zei vader. „Ik heb een brief op mijn bureau laten liggen, en die moet beslist nog met de avondpost mee. Doe hem dus gelijk op de bus.”

„Mag ik mee?” vroeg Frits.

„Nee,” zei vader, „Jelle gaat alleen. En gauw terugkomen, hoor!”

Jelle had zijn jas al aan.

„Tot straks,” riep hij, en hij was de deur uit.

Het eerste stukje liep hij hard. Gek, anders zou hij het geweldig gevonden hebben, naar vaders kantoor te gaan. En dan nog wel in het donker, met de sleutel. Maar nu had hij er een hekel aan om alleen te wezen. Zijn hart klopte dan zo onrustig, en hij was een beetje bang.

Toch, als hij thuis was, bij Frits en vader en moeder, was er ook dat onzekere in hem. En op school, als hij mijnheer Westraven zag, of met Jan Bonke praatte, was er steeds een stem in hem, die zei: „Lafaard, lafaard . . .!”

Hè! Ongeduldig probeerde Jelle die vervelende gedachten weg te duwen. Hij ging wat zachter lopen en probeerde een wijsje te fluiten. Het lukte niet. Hij hijgde nog te veel, en fluiten kon hij alleen maar als ie vrolijk was.

Ha, daar was de straat al van vaders kantoor. Hij telde de stoep treden. Het waren er zeven.

Gewichtig haalde hij de sleutel van zijn riem en maakte de deur open. Die piepte verschrikkelijk. Jelle schrok van het geluid. Zo, nu eerst de sleutel maar weer opbergen, anders raakte hij hem nog kwijt.

Hij stond in de donkere gang en zocht met zijn handen langs de muur naar het licht. Naast de deur, had vader toch gezegd. Waar was het nou! O, hier, gelukkig. Nee, toch niet, dat was een stopcontact. Misschien aan de andere kant. Hij schoof voorzichtig verder, tastte opnieuw met zijn handen de muren af.

Geen licht te vinden. Brr, en het was aardedonker.

Weer liep hij terug en voelde overal naar het knopje.

Romberdebombombom . . .

Wat was dat?

Jelle beefde van schrik. Hij durfde geen stap meer te verzetten.

Hij had ergens tegenaan geschopt. Maar waartegen?

Hij bukte zich en voelde over de grond. Iets kouds kreeg hij te pakken. Koud en rond.

De paraplubak, flitste het door zijn gedachten. Daar had ie toch niet zo van hoeven te schrikken!

Maar hij moest dat licht vinden. Weer begon hij met kloppend hart te zoeken.

Het knopje bleef onvindbaar. Het liefst zou Jelle gauw weggegaan zijn en naar huis gerend. Maar nee, dat deed ie toch niet. Dan moest ie het maar in het donker zien te vinden.

Even denken. Derde deur links. Hij zou de deuren best kunnen vinden als hij voelde. En vaders bureau was het laatste. Hoe stond ie nou? O ja, dit was de linkerkant.

Langzaam, voetje voor voetje, liep Jelle door de donkere gang. Zijn handen gleden langs de muren. En zo telde hij de deuren. Eén . . . ja, daar nog één . . . nou de laatste.

Hij duwde hem voorzichtig open. Hú, wat groot en hol leek die kamer! Heel anders dan overdag, als vader er werkte, en overal de machines tikten.

Door het raam kwam een flauw blauwachtig schijnsel van een neonreclame naar binnen. Spookachtig, vond Jelle.

Daar lag de brief al. Hij stopte hem diep weg in zijn zak. Zo, die had ie tenminste. Maar goed, dat hij toch niet terug gegaan was. Wat zouden ze hem uitgelachen hebben!

Pf, hij was nou helemaal niet bang meer. 't Was best een fijn avontuur.

Hij wilde zich omdraaien. Toen, opeens... daar...! In die hoek! Hij hoorde iets.

Ach nee, dat kon niet.

Ja, weer, geritsel van papier!

Jelles hart bonkte. Hij wilde weglopen, maar het was net, of hij niet kon.

Even bleef het stil. Toen weer heel duidelijk geschuifel. En er rolde iets.

Een dief! dacht Jelle bevend.

Weer bleef het stil.

Jelle wilde juist een stap naar voren doen, toen...

Hij zag iemand bewegen.

Een verschrikkelijke schreeuw klonk. Het was zijn eigen stem.

Hij rende weg, de gang in. Hij had het gevoel, of de man vlak achter hem aanzat. Weg moest hij, weg, weg, hier vandaan!

Rombeldebombombom...

Daar lag Jelle.

Voor de tweede keer was hij met de paraplubak in aanraking gekomen.

Het bleef akelig stil in het grote donkere kantoor na het holle lawaai.

Eén moment wist Jelle niet wat er gebeurde. Hij bleef versuft liggen. Toen pas begon hij de pijn in zijn voet te voelen.

En de dief — de dief! Die zou hem zo kunnen pakken!

Trillend probeerde hij overeind te komen, maar, au, au! Die voet, daar was iets mee gebeurd. Hij kon er niet op staan. En 't was zo donker, zo donker.

Arme Jelle!

Sst, daar was weer dat vreemde geluid! Zou...

Hij hield zich doodstil. Misschien . . .

Een heel licht bromgeluidje hoorde hij.

Mmmmm . . . Mmmmm . . .

Maar dat was . . . dat was . . . Ondanks zijn pijn moest Jelle ineens hardop lachen. Het was geen dief. De poes! De mooie grijze poes van het kantoor.

„Mieke!” riep hij zachtjes. „Kom dan, Mieke.” Au, o, die voet . . .

De kat streek langs zijn arm en snorde tevreden.

Voorzichtig probeerde Jelle weer op te staan, maar zijn ene voet kon hij niet neerzetten. Tranen van pijn sprongen in zijn ogen. Hij kon niet lopen. Hoe moest hij nu thuiskomen? Als hij lang wegbleef, kwam vader natuurlijk, maar hij wilde liefst zo gauw mogelijk hier vandaan.

Nog es proberen.

„Pas op, Mieke,” praatte hij hardop. „Ik ga es kijken, of ik hier vandaan kan komen.”

Zo, op één been stond hij tenminste. Nu die andere voet. Au, au, nee, au, dat ging niet.

Wat nu? Hier maar rustig blijven. Er zou wel iemand komen, als hij te lang wegbleef.

Zuchtend ging hij weer op de koude marmeren vloer zitten.

„Mieke!” riep hij zachtjes. „Poes, poes, kom dan. Zullen wij samen wachten tot ze me komen verlossen? — Wacht eens, misschien heb ik wel wat lekkers voor je.”

Hij stak zijn hand in de zak en opeens . . . de brief! De brief van vader! Hij was 'm helemaal vergeten. Voor achten moest hij beslist op de bus, had vader gezegd. Het was heel belangrijk! En hoe laat zou het nu zijn? O, maar dan kon hij niet blijven wachten. Misschien kwam vader pas om halfnegen. En dan was de brief niet meer op tijd.

Hij stond alweer op zijn ene been. Met een pijnlijk gezicht zocht hij langs de muur de buitendeur.

„Mieke, vooruit, weg jij. Je moet hier blijven.”

Zittende werkte hij zich de zeven treetjes af.

Maar toen! Hinkend moest hij bij de brievenbus zien te komen.

Het was maar een paar minuten lopen. Maar voor Jelle was het een eindeloos lange weg.

Langs de huizenkant sleepte hij zich voort. Drie keer hinken, dan even rusten.

Maar o, dat been, het werd hoe langer hoe zwaarder, en zijn voet gloeide en brandde van pijn. Hij kòn bijna niet meer. En het was hier zo stil, niemand zag hem. Nu moest hij na ieder sprongetje al stilstaan. Als hij maar even, éven zijn andere been neer kon zetten. Hij kon niet meer . . .

Hij kon de brievenbus al zien. Het was nog maar een klein stukje. Ik haal het niet meer, wist Jelle. „O, Here God, ik kan niet meer. Help me toch, help me alstublieft dit kleine stukje nog, anders komt vaders brief niet op tijd, en ik heb het beloofd. Heer, help me . . .”

Hij veegde de zweetdruppels van zijn gezicht. Hij keek op naar de hoge donkere lucht. Er waren wel duizend sterren. En ineens wist Jelle: God ziet me. Hij ziet me hier staan. En Hij weet, dat ik niet verder kan.

't Was net, of hij God bijna zien kon. Zo zeker wist Jelle, dat Hij er was.

„Ik zal alles vertellen,” zei hij plotseling hardop, en het maakte hem opeens zo blij. Net of alle zwarteheid van de laatste week van hem afviel. „Ik zal alles, alles vertellen,” zei hij weer. Kreunend, met de tanden op elkaar, zette hij door. Nu nog die oversteek, dat was het moeilijkste. Als er nu maar niets aankwam. Als ik nu de overkant niet haal, rijden ze straks misschien over me heen, dacht hij bang. En weer keek hij naar de hemel.

Hij kwam er. Uitgeput stopte hij de brief in de gleuf. Voorover, op de grond zittend, betastte hij bevend de dikke gezwollen voet. Hij wrong zijn schoen los en toen wist hij helemaal niets meer . . .

„Blijft Jelle niet lang weg?” vroeg moeder. Ze keek op de klok. „Kwart voor acht al. Hij is om zeven uur de deur uitgegaan.”

Vader vouwde zijn krant dubbel.

„Och,” zei hij, „misschien is hij nog even naar een vriendje.” Maar toen het acht uur geslagen had, en Jelle er nog niet was, vond vader het toch ook wel vreemd.

„Ik zal maar es even gaan kijken, op de fiets. Hij had nou toch al lang terug moeten zijn. Ik had net zo goed meteen zelf kunnen gaan,” mopperde hij.

Langzaam reed vader de weg naar kantoor. Overal keek hij speurend rond. Maar geen Jelle. Verdraaid, zo’n kwajongen. Als ie de brief nu maar op tijd gepost had . . .

Aan het eind van de straat stond de kleine rode wagen van de P.T.T. bij de brievenbus.

Ze zijn laat vandaag, dacht vader. Toen zag hij nog meer mensen erbij staan. Hij stapte af en juist zag hij hoe een paar mensen iemand van de grond tilden.

„Pas es op, meneer!”

Vader deed een stap terug en toen zag hij plotseling Jelles gele trui.

„Jelle!” riep vader verschrikt.

Iedereen kwam om hem heen staan.

„Kent u de jongen, mijnheer? Hij schijnt zijn voet gebroken te hebben,” zei de postbeambte, die Jelle in zijn arm hield.

„Vader!” riep Jelle. „Vader, vader!”

Hij stak zijn handen uit.

„Jongen, m’n jongen toch, Jelle, wat is er gebeurd?”

Maar er was nu geen tijd om dat te vertellen. Jelle mocht meedrijven in de auto, naar het ziekenhuis. Vader ging op de fiets. Het was maar een klein eindje gelukkig.

Vader droeg Jelle zelf het ziekenhuis binnen. Hij bedankte de postmannen en gaf ze ieder een sigaar.

„Dat ziet er raar uit met die voet van jou,” zei de dokter.

„Wat is er precies mee gebeurd?”

„Ja,” zei vader, „dat zou ik ook wel eens willen weten.”

En toen vertelde Jelle alles.

„Ben je met deze voet naar de brievenbus gegaan? Nee toch, jongen . . . Nou, mijnheer,” — de dokter glimlachte breed

naar vader — „u hebt een zoon om trots op te zijn. Tjonge, ik zou het je niet nagedaan hebben. Jij laat je werk zeker nooit half in de steek?”

Jelle sloeg zijn ogen neer. Hij durfde de dokter niet aan te kijken en vader ook niet. Hij — hij had immers zijn werk wél in de steek gelaten. Vader zou niet trots meer op hem zijn als hij alles wist. O, hij zou het nu zo graag willen vertellen. Als hij eerst maar alleen was met vader! Ze zouden hem hier toch niet houden?

Maar dat viel mee. De voet was wel zwaar gekneusd, maar niet gebroken. Jelle zou er een paar weken mee moeten zitten.

Met een taxi gingen ze samen naar huis. En toen kon Jelle ook niet langer wachten. Hij moest het nu zeggen — hij had het beloofd. Maar o, dat het zo moeilijk was... Hij kon nu de hemel niet zien, en toch — toch was God vlak bij hem.

In het donker van de auto zocht hij vaders hand.

„Vader...” stamelde hij benepen. „Ik heb het gedaan. Ik, en niet Frits...”

Wat was het nou stil! Alleen de motor hoorde je maar zoe-men. Jelles hart klopte zwaar bonzend.

Stil — daar was vaders hand over de zijne heen:

„Ik wist het, jongen.”

„Maar hoe... Dacht u dan niet, dat Frits...”

Vader schudde zijn hoofd.

„Nee, ik begreep al gauw, dat jij het geweest moest zijn.”

„Maar waarom zei u dan niks?” vroeg Jelle.

„Ik wist, dat je het zelf zou vertellen.”

„Ik — ik durfde niet,” fluisterde Jelle heel zacht. De tranen prikten achter zijn ogen. „Vindt — vindt u me een erge lafaard?”

„Viel je jezelf niet een beetje tegen? Ik dacht, dat jij altijd zo dapper en moedig was, dat je veel meer durfde dan Frits. Maar je hebt hem er lelijk voor op laten draaien.”

Toen snikte Jelle hardop, en het was niet om de brandende pijn in zijn voet.

„Vader, vadi,” — het naampje van vroeger — „ik heb er zo’n

spijt van. Ik zal alles vertellen op school. Blijf alsjeblieft niet boos op me!”

„Nee, jong,” zei vader. „Ik vergeef het je. Ik vind je ook geen lafaard, anders zou je het nooit verteld hebben. Vanavond heb je laten zien, dat je dapper kunt zijn, daar ben ik trots op.”

Vader hield nog steeds zijn hand vast en drukte die stevig.

„Het moeilijkste komt nog, m’n jongen. Waarom durfde je het vanavond wel ineens te vertellen?”

Jelle voelde zich warm worden, maar vader kon in het donker van de auto zijn kleur niet zien.

„Ik . . .” hakkelde hij, „ik had zo’n pijn, vader . . . Ik kon bijna niet meer verder. En toen ineens was het net of God me zag . . . en — en . . .”

Hij hield verlegen op.

„En toen?” vroeg vader zacht.

„Ik — bad om hulp en toen zei ik, dat ik alles vertellen zou.”

Piepend stopte de auto voor de deur. Vader rekende af met de chauffeur en tilde Jelle op. Tjonge, wat deed die voet pijn! Daar was moeder al, ze had de auto gehoord.

„Wat is er gebeurd? Jelle — vader!” riep ze verschrikt.

„Een ongeluk, dat goed is afgelopen, moeder,” zei vader bijna vrolijk. „Maak de divan eens leeg, Frits. Ziezo, wat een vrachtje ben jij, zeg.”

„Vertel nou eens,” drong moeder aan.

Vader vertelde het verhaal.

„Jongen toch!” zei moeder. Ze streelde Jelle over zijn haar.

Frits stond er stil bij.

„Was ik nou maar meegegaan,” zei hij.

Jelle voelde zich helemaal niet op zijn gemak bij al die bewondering. Hij dacht: ik moet het eerst maar zeggen. Hij zuchtte diep en keek even naar vader. Die knikte hem bemoedigend toe.

„Moeder — Frits,” begon Jelle hakkelend. „Ik heb . . . Frits heeft het niet gedaan. Ik liet alles in de steek . . .”

Moeder wist het ook al, Jelle zag het aan haar gezicht.

„O jongen, wat ben ik blij, dat je het gezegd hebt.”

Ze straalde gewoon, die moeder.

En Frits, ongelovig, keek van Jelle naar vader en moeder. Er begon iets in hem te zingen.

„Jelle!”

Hij schreeuwde het bijna.

Ze stonden met zijn allen om de divan heen. Om Jelle, die samen met Frits hortend en stotend de hele geschiedenis van de verwisseling vertelde.

O, wat voelde Frits zich opgelucht! 't Was of er honderd kilo van zijn schouders gevallen was.

Jelle zag het wel. Hij zei:

„Jij bent veel dapperder dan ik. Je hebt me niet eens ver-raden. 't Was echt gemeen van me.”

„'t Is allemaal nou voorbij, jôh,” lachte Frits. „En ik . . . wou het toch ook telkens bijna vertellen.”

„Jongens,” zei vader, „probeer altijd eerlijk te zijn. Als je de dingen verzwijgt en gaat verdraaien, wordt het zo raar bij je van binnen, dan kun je toch nooit echt blij meer zijn. Hier, Frits, heb je mijn hand. We vertrouwen elkaar weer, hè? En Jelle, je hebt vanavond een hoop goedgeemaakt. Van jou kan ik voortaan ook weer op aan, hè?”

Moeder liep bedrijvig heen en weer. De krulletjes op haar voorhoofd dansten van pret.

„Weet je wat ik zal doen?” zei ze. „Chocolademelk maken. Hebben jullie daar trek in?”

Nou, dat hoefde ze niet te vragen.

„'t Lijkt wel een feestavond,” bromde vader, maar zijn ogen lachten.

En toen klonk boven aan de trap een heel zacht stemmetje:

„Mammie, mammie, Mijkie kan niet slapen!”

Moeder keek vader eens aan.

„Nou, vooruit dan maar,” zei die. Hij liep vlug de trap op en kwam met Marijke op zijn arm naar beneden.

Ze knipperde even tegen het licht en wreef met de handjes in haar ogen, maar toen lachte ze naar Jelle.

„Is jouw voet ziek?”

„De voet is gevallen,” zei Jelle.

„O, doet niet pijn, hè?”

„Nee, hoor,” schudde hij met zijn hoofd.

„Mijkie mag opblijven, hè, pappie?” vleide ze en legde met een zucht haar gezichtje tegen zijn ruige wang.

„Kijk es,” zei moeder, „voor jou ook een kopje chocola, maar pas op voor je mooie pyjama, hoor.”

O, wat een blijde avond werd het!

Die gemene stekende pijn in zijn voet kon Jelle soms bijna vergeten. Maar dat ene donkere plekje in zijn hart, dat vergat hij niet. Dat ene donkere plekje, dat was: morgen . . .

Het Huis De Vreugde!

„Jij kan lekker uitslapen,” zei Frits 's morgens tegen Jelle.
„Gek hoor, om alleen naar school te gaan.”

Jelle lag diep onder de dekens. Hij gaf geen antwoord. Hij dacht: Als Frits eerst maar weer thuis is, dan weet ik tenminste wat ze gezegd hebben. Gisteravond laat had hij nog een briefje aan mijnheer Westraven geschreven. Niemand mocht het lezen, vader en moeder ook niet. Nu moest hij maar rustig wachten tot het twaalf uur werd...

Vader liep met Frits mee naar school.

„Ik ga wel even naar mijnheer Westraven,” zei hij, „zeg jij nog maar niks in de klas.”

„Fijn,” zuchtte Frits opgelucht. Hij had er zo tegenop gezien. De jongens bestormden hem met: „Waar is Jelle?” „Is Jelle ziek?” „Waarom komt Jelle niet?”

Frits vertelde in geuren en kleuren het verhaal. 't Was net, of hij iedereen heel goed wilde vertellen, hoe dapper zijn broertje wel was.

„Zullen we hem een kaart sturen, jongens?” stelde Jan Bonke voor.

„Ja!” riepen de meisjes. „Wij doen ook mee, en dan al onze namen erop!”

„Dat kan nooit op een ansicht, zeker dertig namen op zo'n klein stukje!”

„Lekker negenentwintig,” zei Anneke vlug.

„Waarom?” vroeg Jan verbaasd. „Doe jij niet mee?”

„Jelle zelf is er toch niet bij, sufferd!” juichte ze. „'t Kan best, jôh, alleen onze voornamen immers.”

Juffrouw Weerman kwam de klas binnen. Nog even fluisterden ze na, maar toen was het stil.

Frits zat toch niet helemaal rustig. Iedere keer dwaalden zijn ogen naar de deur. Straks zou mijnheer Westraven binnenkomen. En dan?

Ja, hoor, zijn hoofd verscheen al boven het ruitje. Nu praatte hij zachtjes met juffrouw Weerman.

Daar kwam het.

„Frits!”

De vriendelijke ogen van de hoofdonderwijzer zochten die van Frits in de derde rij.

„Zou jij dit pakje even voor mij naar het postkantoor willen brengen?”

Frits stond al naast zijn bank.

„Denk erom, hoor, het moet aangetekend. Je weet wel, dan moet je zo’n briefje schrijven.”

Frits knikte. Hij had het voor vader ook wel eens gedaan. Een tel later stond hij al op de gang.

Neen, Frits kwam nooit te weten wat mijnheer Westraven tegen de vierde klas gezegd heeft. Maar dat ie ’t verteld had, dat was zeker!

Een beetje aarzelend stond hij weer voor het klaslokaal. Zouden de jongens het al weten? Maar daar ging ineens een luid gejuich op toen hij binnenkwam.

„Hiep hiep hoera voor Frits!!”

Juffrouw Weerman lachte.

„’t Lijkt wel, of je jarig bent,” zei ze. „Ga maar gauw zittten.”

Toen hij naar zijn bank liep, hield Wim Ewoud hem tegen. Hij duwde de rode plak en de riem in Frits’ handen.

„Hier, nou doe jij ’t weer, hè?”

Frits kreeg een kleur als vuur. Verlegen pakte hij de spullen van Wim aan. O, wat was hij gelukkig!

Maar Jelle? Daar zat hij nou alleen nog maar over in. In het speelkwartier stonden ze met z’n allen om hem heen.

„Ik snap niet, dat ik jullie verwisseld heb,” zei Jan. „Ik vergis me nooit!”

„En ik dan,” zei Anneke. „Ik dacht ook vast, dat Frits het was!”

Frits lachte.

„We lijken ook zo precies op elkaar, hè?”

Zeiden ze nu maar iets over Jelle, dacht hij. Dat zou ik het fijnste vinden!

Voor de bel weer ging, liep hij nog even naar mijnheer West-raven. Hij had het bewijsje van het pakje nog in zijn zak.

„Zo, jong,” zei hij tegen Frits. „Is alles weer in orde?”

Frits knikte.

„Je bent een moedige jongen, en ik heb het wel goed gehad om je die gevaarlijke oversteek te geven. Maar nu nooit meer ruilen, hè?”

Frits rende weer blij naar binnen. Iemand gaf hem een por in zijn rug. Het was Anneke van der Steen.

„Zeg,” zei ze, „we zullen die kaart toch wel aan Jelle sturen, hoor!”

En Jelle?

Jelle moest nog meer in orde maken!

Hij schreef diezelfde morgen ook een briefje aan mijnheer Sevensma.

Ja, iedereen kwam nu te weten, dat hij niet de dapperste van de tweeling was. Wat was dat moeilijk voor die trotse Jelle om dat toe te geven! Maar heel diep in zijn hart wist hij het wel: echte moed, dat is iets anders dan haantje-de-voorste zijn. Dat, dat kon je niet alleen.

Hij moest ineens denken aan wat moeder gezegd had, toen ze hem een beker melk bracht:

„Zul je vragen, Jelle, of de Here Jezus je wil helpen, echt eerlijk te zijn en dapper?”

Hij had maar iets gebromd. Zo iets kun je niet hardop zeggen. Maar hij zou het doen. Altijd!

O, wat was hij gelukkig, toen Frits alles vertelde! Ze zijn niet kwaad, zong het in hem.

Nee, deze dag was de fijnste van zijn leven!

En de allergrootste verrassing, die kwam nog. 's Avonds.

„Jongens,” zei vader na het eten, „raadt eens wie er morgen komt?”

„Oma!” riep Marijke. „Oma, hè, pappie?”

„Nee, hoor!”

De jongens wisten wel, dat dat niet kon. Maar wie dan wel? Ze raadden en raadden, maar 't was altijd mis.

„Ik denk, dat ik het weet,” zei moeder. Haar ogen lachten en de kleine krulletjes op haar voorhoofd dansten.

Jelle en Frits bestormden haar met vragen.

„Wie dan, moeder? Toe, zeg het nou!”

„Nee, nee, vader moet het vertellen, vader heeft hem ook besteld.”

En toen ineens wisten ze het.

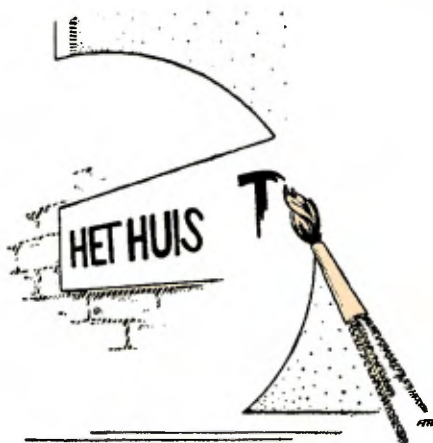
„De schilder, de schilder!” juichten ze in koor.

„Ja, jongens,” zei vader ernstig. „Nu is het waar geworden, ons huis is nu „Het Huis De Vreugde”. En zullen we met elkaar proberen, dat het dat ook werkelijk blijft?”

Dat beloofden ze.

En ze deden hun best.

En telkens, als Jelle en Frits elkaar weer eens in de haren vlogen, zagen ze de rechte witte letters voor zich van hun huis, dat zijn naam immers met ere moest dragen: „Het Huis De Vreugde”!

INHOUD

	blz.
1. Wie is wie?	7
2. Een fijn plan!	9
3. 't Kan niet, jongens!	17
4. Wie is de schuldige?	22
5. Dat valt me tegen, Frits! . . .	32
6. Een ontdekking	40
7. Een angstig avontuur	46
8. Het Huis De Vreugde!	57